

Estratègies repetides

Lo que estigue bé que no es mogue". L'eslogan, utilitzat per la dreta de Tortosa amb la clara intenció de donar suport a les iniciatives del general Franco, estava redactat, inesperadament, en català; això sí, marcant clarament les diferències dialectals de la zona. Així, els promotors podien deixar ben clar que no utilitzaven la llengua de Barcelona, la ciutat que tants greuges els causava.

L'estratègia del centre contra la vertebració Alacant-València no és única ni nova. Amb els matisos propis de cada cas, les baralles entre les diferents ciutats catalanes han estat sempre un camp de conreu ideal perquè la dreta dura espanyola jugara a trencar la unitat de l'espai català. Tortosa, la capital del baix Ebre, n'és un exemple evident.

Enfrontada tradicionalment amb Barcelona pel que considerava un abandonament i un escàs reconeixement dins l'òrbita del Principat, les diferents dictadures del segle XX aprofitaren aquesta encúnia per aprofundir-la i donar-li un caire clarament polític. Primera arma: la llengua. El tortosí no és català. El centralisme de Barcelona vol que parlem una llengua que no és la nostra. I això no és més que el començament de les intrigues.

Durant la dictadura de Primo de Rivera, començà a gestar-se una operació que tenia molts punts de contacte amb la del Su-reste alacantí. Les *forces vives* de Tortosa avivaren el sentiment de marginació respecte a Barcelona i trobaren ràpidament una solució que podria reblir les aspiracions de la capital de les terres de l'Ebre: separar-se de Catalunya. Si allà no els feien cas, el millor era deixar aquell marc i crear-ne un altre, o trobar-lo. Nasqué així la idea de fer una quinta província (els ideòlegs de l'espanyolisme han treballat

Tortosa ha estat el centre d'algunes operacions separatistes.

IEHESA VIOLETA

sempre sobre la base de la província) que, podria, per què no?, incorporar-se a Aragó. Al capdavant també havien estat junts en els heroics temps de la Corona d'Aragó i així, el trajecte més important de l'Ebre, amb el seu valor estratègic, podria quedar dins unes mateixes mans.

L'estratègia no va reeixir per més que hi haguera voluntat i algun article erudit en la seua defensa. Potser algun moviment va ser excessiu per a la sensibilitat del poble de Tortosa com l'afirmació d'un bisbe de la diòcesi, l'illenc Moll i Solort, que va arribar a dir que els catalans havien imposat la seua llengua a un poble com el tortosí que sempre havia parlat castellà.

Per l'escriptor Manuel Pérez Bofill el tortosinisme no és altra cosa que "un localisme exacerbada que pren Barcelona com a enemiga i causa de tots els seus mals probablement per culpa del desconeixement mutu que hi ha hagut històricament."

Del localisme a la seua utilització contra

la unitat de les terres catalanes el pas és curt. "La dreta tortosina -afegeix Pérez Bofill- ha estat tradicionalment espanyolista i també el bisbat de Tortosa. Fixa't que Joaquim Bau, un tortosí, va ser l'únic català a votar en contra quan es va aprovar l'estatut d'autonomia de l'any 32. La situació d'aquestes comarques propicia aquestes maniobres perquè tot el que siga trencar amb Barcelona és crear una falca entre el Principat i el País valencià".

Tortosa contra Barcelona, Menorca i Eivissa contra Mallorca, Alacant contra València, València contra Barcelona... les combinacions són moltes i variades. No importa la poca consistència real dels fantasmes que es fan servir per a justificar els greuges i els enfrontaments; sempre hi ha algú interessat a inventar-los i alguna cita electoral que justifica les maniobres. L'enemic exterior és sempre reconfortant.

J. S.

senyera de la ciutat de València, amb la celada coronada i la cimera del drac, conegut com a rat penat). Els alacantins expressaven el seu atac a València amb el rebuig de la senyera de la ciutat. Però, no contents amb això, començaren a recór-

rer els carrers a la recerca de cases on hi haguera ciutadans de

València per tal de fer-los conèixer el document. Segons dei-

xaren escrit els cronistes de l'època, els avalotadors obligaren els valencians de la capital a agenollar-se i a besar la reial carta, alhora que els insultaven i vituperaven, amb la conivència de les autoritats municipals. Alguns anys més